

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
om ändring av tjänstemannalagen för landska-
pet Åland.

Från den 1 mars 1988 gäller i landskapet en ny lag om landskapets tjänstemän och tjänster, tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/87). Lagen har medfört att skiljaktigheterna minskat mellan bestämmelserna om offentligrättsliga anställningsförhållanden till landskapet och den lagstiftning som reglerar anställningsförhållanden av privaträttslig natur. Genom lagen har även reglerna om landskapets tjänster förenhetligats, bl.a. så att ställningen för de flesta tjänstemännen stärkts i olika avseenden. För vissa grupper av tjänstemän kan dock under speciella omständigheter förhållandet vara det motsatta. Orsaken härtill är i huvudsak den att de som företräder landskapet givits större möjligheter än tidigare att omorganisera och rationalisera förvaltningen.

I tjänstemannalagen har, jämfört med tidigare gällande lagstiftning, även det fackliga inflytandet stärkts. Sålunda är det i lagens 64 § föreskrivet att facklig huvudförtroendeman eller förtroendeman skall beredas tillfälle att bli hörd innan beslut fattas i vissa slag av ärenden.

De förhållanden under vilka tjänstemännen verkar är av betydelse för tjänstemännens möjligheter att fullgöra sina uppgifter och därigenom också för hur förvaltningen fungerar. Av intresse är härvid bl.a. tjänstemännens förhållande till landskapsstyrelsen. Särskilt inom landskapets centralförvaltning, där i huvudsak alla beslut fattas i landskapsstyrelsens namn, ställs det stora krav på tjänstemännen i deras förhållande till landskapsstyrelsekollegiet och dess medlemmar. Detta förhållande kan för enskilda tjänstemän kompliceras av de möjligheter som lagen medger landskapsstyrelsen och landstinget att omorganisera och rationalisera förvaltningen. Också landskapsstyrelsens roll som dels arbetsgivare och dels bestraffande myndighet vid brott mot den s.k. tjänsteplikten kan ha en negativ inverkan på förhållandet mellan landskapsstyrelsen och tjänstemännen. Med anledning härav finns det orsak att stärka tjänstemännens ställning gentemot landskapsstyrelsen.

Tjänstemännens ställning föreslås stärkt genom ett utökat fackligt inflytande i ärenden som berör tjänstemännen. För detta ändamål skall ett lagstadgat organ, benämnt landskapets tjänstedelegation, inrättas. Delegationen, i vilken skall ingå representanter för både landskapet och de tjänstemannaföreningar som är parter i landskapets tjänstekollektivavtal, skall vara ett beredande organ i följande frågor som kan vara av väsentligt intresse med tanke på tjänstemännens ställning,

nämligen indragning av tjänst, förflyttning och uppsägning av tjänsteman samt påförande av disciplinärt straff. I det reglemente som skall antas för delegationen kan den ges flera uppgifter, om landskapsstyrelsen och tjänstemannaföreningarna överenskommer därom. Möjlighet finns således att framdeles låta delegationen utvecklas till ett allmänt medbestämmandeorgan.

Ändringarna grundar sig på en hemställan från landstinget (landstingets hemställan i anledning av framst. nr 12/1986-87 om att landskapsstyrelsen i samråd med tjänstemannaorganisationerna skulle utreda frågan om hur de landskapsanställda tjänstemännens rättsliga ställning kunde tryggas, på liknande sätt som man gjort i riket genom att där tillsätta tjänstemannanämnder, samt att därefter inkomma till landstinget med av utredningen påkallade förslag till komplettering av tjänstemannalagstiftningen). Att inrätta tjänstemannanämnder av det slag som förutsätts i statstjänstemannalagen (FFS 755/86) är emellertid inte möjligt med tanke på de grundläggande bestämmelserna om landskapsstyrelsens ställning i självstyrelselagen och lagen om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (18/79).

I ärendet har tjänstemannaföreningarna givits tillfälle att yttra sig.

Med hänvisning till det anförda föreläggs landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om ändring av tjänstemannalagen för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut

ändras 4 §, 29 § 2 mom. och 40 § 1 mom. tjänstemannalagen den 6 augusti 1987 för landskapet Åland (61/87) samt

fogas till lagen en ny 4a § och till 49 § ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

Tjänst kan vara tjänst med grundlön eller tjänst med avtalslön.

Tjänster inrättas och indras av landskapsstyrelsen. Tjänst får inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i årsstat. Innan ärende som gäller indragning av tjänst avgörs skall ärendet handläggas i landskapets tjänstedelegation.

Landskapsstyrelsen utnämner tjänstemän.

4a §

I de ärenden som särskilt nämns i denna lag biträds landskapsstyrelsen av landskapets tjänstedelegation. I delegationen skall ingå företrädare för landskapet och företrädare för de tjänstemannaföreningar som är parter i landskapets tjänstekomplektivavtal.

Mandattiden för medlemmarna i tjänstedelegationen är två kalenderår. Delegationen tillsätts av landskapsstyrelsen som även utser en ordförande och en viceordförande bland delegationens medlemmar. De medlemmar som skall företräda tjänstemannaföreningarna utses på förslag av föreningarna.

Om landskapsstyrelsen och de i 1 mom. avsedda föreningarna överenskommer därom, kan delegationen påföras även andra än i nämnda moment avsedda beredningsuppgifter.

Närmare bestämmelser om tjänstedelegationen intas i reglemente.

29 §

Om tjänsteman inte samtyckt till att han förflyttas, skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation.

40 §

Innan tjänsteman sägs upp skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation.

49 §

Innan tjänsteman påförs disciplinstraff skall ärendet handläggas i landskapets tjänstedelegation.

Denna lag träder i kraft den . När den i 4a § avsedda delegationen första gången tillsätts skall mandattiden, utan hinder av vad i nämnda paragraf sägs, bestämmas så att den utgår den 31 december 1990.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före lagens ikraftträdande.

Mariehamn den 10 mars 1989

L a n t r å d

Sune Eriksson

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson